

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

लातूर जिल्हा

१९९६-९७

भर्य व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

पिढा सामाजिक व आर्थिक स्थान

1996 - 97

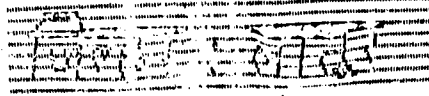
जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन,

पुणे.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

१९७६ - ७७

अ त क म पि का

वि ष ण पृष्ठ क्रमांक

भाग - १

१. दृष्टीक्षेपात जिल्हा लातूर (सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना) १ ते ४
२. जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १ ते १९

भाग - २

- ३) जिल्हा सांख्यिक गणवारा १ ते २०६

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : लातूर

1996 - 97

भाग - 2

अनुक्रमणिका

तरता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	<u>क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या</u>	
1.1	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय क्षेत्रफळ	1
1.2	1951 पासून लोकसंख्येमधील दशवर्षीय फरक	2
1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्येच्या गटानुसार गावांचे तहसिल निहाय वर्गीकरण	4
1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तहसिल निहाय वर्गीकरण	6
1.5	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे काम करणारे व न करणारे यांची तहसिल निहाय संख्या	8
1.6	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील लोकसंख्येचे वर्गीकरण	10
1.7	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय अनु.जाती, अनु.जमाती व नवबांधूद यांची आकडेवारी.	12
1.8	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे भिंती, छपरे घासाठी वापरलेल्या साधन साह्यीनुसार घरांचे वर्गीकरण	13
1.9	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण नागरी कुटुंबाचे वर्गीकरण	14
1.10	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे घरे व त्यांचा वापर	15
	<u>हवामान</u>	
2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या	16
2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान	18
	<u>कृषि</u>	
3.1	तहसिल निहाय जमिनीचा वापर	19
3.2	तहसिल निहाय निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	21
3.3	सुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	27
3.4	विविध साधनांनी ओलिताखाली असलेले तहसिल निहाय क्षेत्र	28
3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलितांचे तहसिल निहाय क्षेत्र	29

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
3.6अ	तहसिल निहाय सिंचन विहिरी व इतर विहिरी	33
3.6ब	तहसिल निहाय विधुत पंप व हात पंपाची माहिती	34
3.7	विहिरीखेरीज लघु पाटबंधा-धार्ची कामे.	35
3.8	मधुवन व मोट्या प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व निळणारे फाचदे	36
3.9	1990-91 च्या कृषि गणनेनुसार विहित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेल्या विहित धारण जमिनी आणि ओलित ओलित निव्वळ क्षेत्र व वहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळानुसार विहित जमिनीची संख्या	38
3.10	1992 च्या पशु गणनेनुसार तहसिल निहाय कृषि विषयक अवजारे	41
3.11*	दुष्काळ, टंचाई सद्ध्य परिस्थतीची तहसिल निहाय माहिती.	42
3.12*	टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्या बाबतची माहिती.	45
<u>पशुसंवर्धन, वने व मत्स्य व्यवसाय</u>		
4.1	1992 च्या पशु गणनेनुसार तहसिल निहाय पशुधन	47
4.2	तहसिल निहाय पशुवैधकीय संस्था	
4.3	रोजगाराच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या	51-
4.4अ	तहसिल निहाय विविध पशुवैधकीय संस्थांचे कार्य	53
4.4ब	मान्यता प्राप्त पशुवधगृहे आणि पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	54
4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र	55
4.6	जिल्ह्यातील सुख्य व गौण वन उत्पादने	56
4.7	जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य व्यवसाय	57
<u>उद्योग व विज</u>		
5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	59
5.2	चाळू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण	63
5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण	65
5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी	67
5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी	68
5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	70
5.7	कर्मचारी गणना जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या	71
5.8	निश्चिराळ्या उद्योगांकरिता रोजगार	72
5.9	जिल्ह्यातील विधुतीकरण झालेल्या शहरांन्नी व गावांची संख्या	73
5.10	विज व वापर	75
5.11	1992 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व बिगर कृषि उद्योग	76

तरता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
5.12	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषि व बिगर कृषि) सर्वसाधारण पात्र नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	78
5.13	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि आस्थापनांची संख्या	79
5.14	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनांतील कामगारांची संख्या	80
5.15	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि आणि बिगर कृषि आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकत्र)	81
5.16	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगा-यांची संख्या	82
5.17अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांचे आकारमान गटानुसार संख्या	83
5.17ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	84
5.18अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार घाऊक व किरकोळ व्यापारी स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	85
5.18ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार घाऊक व किरकोळ आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	86
5.19अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सामुहिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	87
5.19ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सामुहिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	88
5.20अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत एकत्र उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	89
5.20ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत एकत्र आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	90
	सहकार	
6.1	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या संस्था	91
6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती	92

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
6.3	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	93
6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळी सहकारी बँकाचे कार्य	94
6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	95
6.6*	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य	98
6.7*	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी (लॅप्स) संस्थांचे कार्य	101
6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली कर्जे	104
6.9*	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	105
6.10*	जिल्ह्यातील आदिवासी शेतकरी सहकारी संस्थांनी दिलेली कर्जे	106
6.11	जिल्ह्यातील बिगर कृषि पतसंस्थांचे कार्य	107
6.12	जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	108
6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य	111
6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा घांचे महत्वाचे कार्य	112
6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	113
6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	120
वैधकीय आरोग्य सेवा		
7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैधकीय सुविधांची तहसिल निहाय माहिती	121
7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म मृत्यूंची संख्या	122
7.3	जिल्ह्यातील विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या	123
7.4	जिल्ह्यातील माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	124
7.5	जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्रांची संख्या	125
शिक्षण		
8.1	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय साक्षरता	126
8.2	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या	127
8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्थर निहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	128
8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांची माहिती.	129
8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत घाबाबतची माहिती	130
8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	131
8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) व तांत्रिक शाळा आठवी ते बारावी	132
8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे	133
8.9	शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था	134

तरता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	परिवहन व दळणवळण	
9.1अ	जिल्ह्यातील रेल्वे मार्गाची लांबी	135
9.1ब	जिल्ह्यातील रेल्वे स्थानकांची तहसिल निहाय यादी	136
9.2	प्रकार व पृष्ठ भागानुसार रस्त्यांची लांबी	137
9.3	जिल्ह्यातील वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या	138
9.4	महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी	139
9.5	महत्वाच्या स्थावरील वाहतूक गणना	140
9.6	जिल्ह्यातील पोस्ट, तार घरे, दुरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संच यांची आकडेवारी	142
	स्थानिक संस्था	
10.1	स्थानिक संस्थेचे उत्पन्न व खर्च	143
10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	144
10.3	जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	147
10.4	नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च	150
	नियोजन विषयक माहिती	
11.1	विविध विकास शिर्षाखालील झालेला योजनांतर्गत खर्च	159
11.2	योजनांखालील महत्वाची भौतिक साधने	152
11.3	रोजगार हमी योजना	160
11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे व त्यावरील रोजगार व खर्च	161
11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाय योजना	162
11.6	संकरीत अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	163
11.7	रासायनिक खतांचे वाटप	164
11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने	165
11.9	जिल्ह्यातील दुग्ध संस्थांची माहिती	166
11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती	167
11.11*	एकात्मिक आदिवासीविकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद खर्च	168
11.12	विस कलमी कार्यक्रम	170
11.13	विशेष घटक योजना	171
11.14अ	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)	172
11.14ब	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	172
11.14क	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद मतदार संघ)	173
	किंमती व निर्देशांक	
12.1	निवडक शेतीमालाच्या सरासरी धारूक किंमती	173
12.2	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूच्या सरासरी	175

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
12.3	जोलापूर केंद्रांचे कामगारांचे ग्राहक किंमती निर्देशांक	182
	न्याय, पोलिस व कारागृहे	
13.1	जिल्ह्यातील पोलिस ठाणांची एकूण संख्या	183
13.2	गुन्ह्यांसंबंधी आकडेवारी	184
13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	185
13.4	तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांची वयोगटांनुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	186
13.5	दिवानी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे	187
	बँका, संयुक्त भांडवली संस्था व विमा	
14.1	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या व त्यांच्या ठेवी व कर्जे	188
14.2	संयुक्त भांडवली संस्था	
14.3	उत्तरविलेच्या विमा पत्राची संख्या व विम्याची रक्कम	190
	संकीर्ण	
15.1	चित्रपट गृहां विषयी आकडेवारी	192
15.2	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्प बचतीची रक्कम	192
15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमिन महसूल	193
15.4	छापखाने, छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे-नियत कालीके	194
15.5	स्वस्त धान्य दुकानाला पुरविलेले तांदूळ, गहू, साखर	198
15.6	मागणी व वसूल केलेले धान्य	197
15.7	1997 मधील लोकसभा व 1995 मधील विधानसभा निवडणूक घासंबंधी आकडेवारी	198
15.8	आधिकारी व प्रवासी घांच्यासाठी असलेल्या बंगल्यांची तहसिल निहाय यादी	199
15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल	202

रवि काळे/-/-

दृष्टिक्षेपात जिल्हा :- लातूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	लातूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
एक.	प्राकृतिक रचना			
अ)	भौगोलिक स्थान			
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	18.05 ते 16.4 अंश	18.75 ते 22.1 अंश
	2) पूर्व रेखांश	अंश	76.25 ते 72.6 अंश	77.25 ते 80.9 अंश
ब)	हवामान (1996) तापमान			
	1) किमान	डिग्री सेल्सियस	14.3	4.8
	2) कमाल	डिग्री सेल्सियस	40.3	47.1
	3) पर्जन्य	मि. मि.	1018.6	1035.16
क)	प्रशासकीय विभाग (1996 - 97)			
	1) तहसिल	संख्या	7	325
	2) पंचायत समित्या	संख्या	7	317
	3) टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	4) एकात्मिक ग्रामिण विकास प्रकल्प	संख्या	2	--
	5) शहरे	संख्या	5	336
	6) गावे (एकूण)	संख्या	936	43864
	1) निर्जन	संख्या	22	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	914	41251
	7) क्षेत्रफळ	चौरस कि.मी.	7372	307713
दोन	प्रशासकीय संस्था (1996 - 97)			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	7	317

1	2	3	4	5
	2) महानगरपालिका	संख्या	-	13
	3) नगरपालिका	संख्या	5	232
	4) कटक प्रहरे	संख्या	-	7
				31-12-94
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	781	27620
	6) पोलीस ठाणी (1996-97)	संख्या	20	1751
	7) पोलीस ऑफिस (31 - 12 - 1994)	संख्या	16	731
तीन	लोकसंख्या (1991)			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1335	48396
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	342	30541
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1677	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	320	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	19.06	11.09
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	38	7318
	7) अ.ज. लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	2.24	9.27
	8) पुरुष	आकडे हजारात	863	40826
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	813	38112
	10) स्त्रि- पुरुष प्रमाण	1000, पुरुषा-मागे स्त्रियांचे प्रमाण	942	934
	11) घनता	दर चौरस कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	227	257
	12) साक्षरतेचे प्रमाण 1991			
	1) एकूण	टक्केवारी	55.57	64.87
	2) पुरुष	टक्केवारी	70.47	76.6
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	39.74	52.3

1	2	3	4	5
चार	4) राज्यामध्ये जिल्हाचा क्रमांक कृषी (अस्थाई) -----	संख्या	23	-
			1995-96	1996-97
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	716	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	3 0.42	5274 17.15
	3) शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापरा- खालील जमीन	हजार हेक्टर	16	1249
	ब) पडीक आणि लाग- वडी लायक नसले- ली जमीन	हजार हेक्टर	11	1711
	क) एकूण (अ व ब)		26	2960
	4) पडीक जमिनीव्यति- रिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	17	1357
	2) झाडे झुडूपेखालील जमीन	हजार हेक्टर	5	226
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	15	891
	5) पडीक जमीन			
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	41	1049
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	14	1126
	6) पिका खालील क्षेत्र			
	1) पिकाखालील निव्वळ शेती	हजार हेक्टर	595	17876
	2) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	68	3786

1	2	3	4	5
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	663	21662
	7) ओलित क्षेत्र		(1995-96)	(1996 - 97)
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	33	2549
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	37	3338
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	12	13793
	9) वहित धारण जमीन अंतिम (1990 - 91)			
	1) 2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	116	6003
	2) 2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	111	3297
	3) 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	संख्या हजारात	5	170
	10) जमीन महसूल वसुली (1996 - 97)	लाख रुपये	89.9	10996
	11) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये	10263	उ.ना.
	12) पंचायत समित्याचा उपकर	हजार रुपये	3614	उ.ना.
पाच	पशुसंवर्धन (पशुगणना (1992)		अस्थाई	स्थाई
	1) एकूण पशुधन	संख्या हजारात	855	36393
	2) गाई व बैल	संख्या हजारात	390	17441
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	196	5447
	4) मेंढपा	संख्या हजारात	44	
	5) शेळपा	संख्या हजारात	170	13015
	6) कोंबड्या व बंदके	संख्या हजारात	206	32187
सहा	सहकार (1996 - 97)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	2646	136785
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी	संख्या	573	20104
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पथसंस्थाची सभासद संस्था	संख्या हजारात	283	8930
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	665	20145
	5) प्राथमिक कृषि पतसंस्थानो दिलेली कर्जे	रुपये काटीत	33.59	1661

1	2	3	4	5
सात	जलसिंचन (1996 - 97) च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झाले- ले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र		जून 97	96-97
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	2	33
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	8	177
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	69	उ.ना.
	3) लघुप्रकल्प (राज्याक्षेत्र) लाभक्षेत्र	संख्या	13	1700
	4) सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	9	उ.ना.
	27	हजार हेक्टर	27	1392
आठ	उद्योग 1996 अखेर			
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	175	32152
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	144	27668
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या 96-97	संख्या	3	102
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (1996-97)	हजार मेट्रिक	83	3364
	5) सर्व सूत गिरण्यांची संख्या(1996-97)	संख्या	6	226
नऊ	बीज दि.31/3/97 अखेर			31-3-89
	1) बीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडे	संख्या	919	39413
	2) विधुतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	914	उ.ना.
	3) विज पुरवठा केलेले विज पंप(मार्च 97 पर्यंत)	संख्या हजारात	58	2092
	4) बसविण्यात आलेली गोबरगॅस संयंत्रे	संख्या	9351	उ.ना.

1		3	4	5
दहा	सार्वजनिक आरोग्य 1996 1) रुग्णालये 2) दवाखाने (P.H.C. सह पून श्रेणीवादीसुळे संख्येत घट 3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे 4) प्रा.आरोग्य पथके (अस्थाई) संख्या	संख्या संख्या संख्या संख्या	1996-97 11 18 44 -	1996 741 1423 1695 161 अस्थाई
अकरा	शिक्षण 1996-97 1) एकूण प्राथमिक शाळा 2) प्रा. शाळेतील विद्यार्थी 3) प्रा. शाळेतील शिक्षक 4) प्रत्येक शिक्षकामागे शाळेतील विद्यार्थी	संख्या संख्या '000' संख्या '000' संख्या	1995-96 1338 316 8 39	1996-97 63230 11972 304 39
बारा	माध्यमिक शिक्षण उच्च माध्यमिक सह (1996-97) 1) दुय्यम शाळा 2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी 3) शाळेतील शिक्षक 4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या संख्या '000' संख्या '000' संख्या	1995-96 465 132 4 29	1996-97 14072 7947 237 34
तेरा	उच्च शिक्षण (1996-97) 1) संख्या 2) एकूण विद्यार्थी	संख्या संख्या '000'	19 29	1392 853
चौदा	अ) प्रौढ शिक्षण 1) प्रौढ शिक्षण केंद्र 2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर) संख्या '000'	संख्या संख्या '000'	6530 164	उ.ना. उ.ना.
	ब) तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण 1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था संख्या a' शासकीय संख्या b' अशासकीय संख्या 2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची एवढे श.क्षमता संख्या	संख्या संख्या संख्या संख्या	1996-97 9 6 3 1640	1995-96 485 241 244 78416

1	2	3	4	5
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	3	94
	4) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	540	23351
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्य. व उच्च माध्य. गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या	45	उ. ना.
पंधरा	परिवहन आणि दळणवळण (मार्च 1997 अखेर)	हजारत	3	उ. ना.
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	148	5554
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे (1995-96)			
	अ. बारमाही	संख्या	771	26756
	ब. हंगामी	संख्या	108	8480
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकीत)	कि.मी.	5472	157394
	4) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	0	2958
	5) राज्य महामार्गांची लांबी	कि.मी.	789	32359
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1702	41081
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1538	41043
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1443	70134
सोळा	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम		(1982-83)	(1992-93)
	1) दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे च्या सर्वेक्षणातुसार	संख्या लाखात	0.84	77.65 (अस्थाई)

1	2	3	4	5
	2) 1996-97 वर्जातील जुने लाभार्थी नवे लाभार्थी एकूण	संख्या संख्या संख्या	6286 6286	6987 154031 161018
सतरा	रोजगार निमित्ती(1996-97 अ. रोजगार इमी योजना ब. जवाहर रोजगार कार्यक्रम (अखेर)	म.दि.लाखात ---"---	उ.ना. 12.46	901.14 455.08
	अठरा आदिवासी कल्याणकारी योजना आदिवासी करीता आश्रम शाळा विधार्थी	संख्या संख्या	48 4100	731 248298
एकोणिस	मागासवर्गीयां- साठी कल्याणकारी योजना (1994-95) 1) मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे 2) वसतिगृहात राहणारे विधार्थी	संख्या संख्या	1996-97 13 970	1994-95 192 12797
वीस	जिल्हा नियोजन (1996-97) 1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद 2) अनुशेष भरून काढण्या साठी तरतूद	रुपये कोटीत रुपये कोटीत	39.02 29.94	4079.20 338.06
एकविस	नागरी पुर्वठा (96-97) 1) रास्त भावाची दुकाने 2) पुरविलेला एकूण साठा अ. गहू ब. तांदूळ 3) शासकीय गोदामे साठविण्याची क्षमता जून 1997 अखेर	संख्या हजारटन हजारटन संख्या मै.टन	1284 13 7 27 19	42716 1010 858 840 563061

टिप: उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

महेश ठाकरे/-